

ENSOR EN ZIJN OOSTENDE

De ironische glimlach van iedere Oostendenaar is in wezen de gelukkige zelfkennis dat hem weinig kan gebeuren. Hij leeft immers in een rijke Noordzeestad met een groot strand, een machtige dijk en de wetenschap dat Oostende het middelpunt van de wereld is.

Als echte Oostendenaar aanschouwde James Ensor ook zo zijn tijd, zijn Oostende, zijn kunst. In bijna al zijn werken kan men een mengeling van ironie en liefde dooreengeweven zien. Zijn geluk kon niet op in een periode van sociale onrust, die voor Oostende toevallig samenviel met La Belle Epoque, te kunnen werken. Maar ook zoals Bosch en Brueghel het reeds zagen, zo heeft Ensor ook zijn menselijke en demonische inspiraties gehad.

Wie ook vandaag in Oostende rondkijkt voelt de adem van James Ensor in zijn rug. Dobbert hij soms niet met een bootje in de haven? Zit hij niet ergens aan de Visserskaai oesters te slurpen? Gluurft hij soms niet naar onbetrouwbare dokters, rechters, geestelijken en architecten? Of houdt hij zich niet schuil als jurylid op een groot karnavalfeest? Of wellicht opent hij nog eens een tentoonstelling van een marineschilder, die men nog steeds weigert te ontdekken? Of is hij een van die drinkebroers, die zich later als geraamte ergens zal moeten opwarmen?

Neen James Ensor is eenvoudig niet weg te denken uit zijn Oostende. Hij leeft nog in de oude stad met zijn straatjes, pleintjes en dokken. Bij iedere plechtigheid in Oostende is Ensor aanwezig met zijn politiekers, zijn bourgeois, zijn perslui, zijn kunstenaars en zijn nog talrijker kunstcritici, kortom met al wat Oostende aan folklore bezit. En allen dansen. De leeuwen dansen. De maskers dansen.

En juist om die bonte mengeling houdt de Oostendenaar, net zoals James Ensor, zo van Oostende. Al is hij er zich van bewust dat de Grote Meester hem wel eens over de schouder zou kunnen vragen: "Wat hebt gij met mijn Oostende, mijn schoon Oostende van vroeger gedaan?"

En Oscar Bonnevalle bij dit alles? Gelukkig heeft die kunstenaar Ensor zo aangevoeld en Oostende zo bekeken dat hij ons thans op een enige "Ensoriade" heeft weten te vergasten. Oscar Bonnevalle wist zijn kunstenaarstalent op vaardige wijze te gebruiken om ons die grote Ensoriaanse boodschap over te brengen. En daar zijn we gelukkig mee.

Omer Vilain